Ümumi məlumat	**Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı**	EDU 409, Azərbaycan dilinin tədris metodikası, 3 kredit
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavriat
	Tədris semestri	2024/2025-ci tədris ilinin payız semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Dos., fil.ü.e.d. Elmira Məmmədova-Kekeç
	E-mail:	elmira.mammadova@khazar.org
	Telefon:	0518167674
	Mühazirə otağı/Cədvəl	
	Konsultasiya vaxtı	Cümə, 17:00-18:00
Prerekvizitlər	EDU 101, EDU302	
Tədris dili	Azərbaycan	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	**Əsas ədəbiyyat:** 1. Balıyev H., Balıyev A. Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası. Bakı: Elm və təhsil, 2019 **Əlavə ədəbiyyat:** 1. Aygören Fatih, Ünlü Buse, Türkal Berkay. Öğretmen 4.0. Öğretim Teknikleri Ankara, Nobel Yayınları, 2020 2. Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili (təlim Azərbaycan dilində olan məktəblər üçün) fənni kurikulumu (V-XI siniflər) 3. Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi, Editör. Prof. Dr. Cemal Yıldız, Pegem\Akademi yay. 2010, Ankara. 4. Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme, Prof. Dr. Halil İbrahim Yalın, Nobel yay. 27.Basım, Ankara 2014 5. Balıyev H. Orta məktəblərdə Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası, Bakı, 2003 6. Kazımov A.S. Orta məktəbdə Azərbaycan dilinin. tədrisi metodikası. Bakı, 2013 7. "Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə", təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 8. http://www.e-derslik.edu.az/site/index.php 9. http://www.kurikulum.az/index.php/az/kurikulumlar/umumi/ibtidai 10. **http://www.kurikulum.az/index.php/az/kurikulumlar/umumi/umumi-orta** 11. http://www.dersturkce.com/anasayfa	
Tədris metodları	**Mühazirə**	+
	Qrup müzakirəsi	+
	İnteraktiv	+

Qiymətləndirmə	**Komponentləri**	**Tarix/son müddət**	**Faiz (%)**
	Aralıq imtahanı	16.12.2024	30
	Fəallıq		5
	Tapşırıq (Açıq dərs layihəsi)	21 dekbar 2024-cü il	10
	Video dərs layihəsi	09 dekabr 2024-cü il	10
	Final imtahanı		40
	Digər(davamiyyət)		5
	Yekun		100

Kursun təsviri	Kursda ana dilinin tədrisinin məqsəd və vəzifələri, Azərbaycan dili təliminin məzmunu və nəzərdə tutulan təlim nəticələrinin mahiyyəti, təlim məqsədlərinin təyini, qazandırılacaq yüksək idraki bacarıqların formalaşdırırlması metodları üzərində durulacaqdır. Azərbaycan dilinin təlim strategiyaları, konstruktiv təlim nəzəriyyəsinə əsasən təliminin təşkilinə verilən tələblər, təliminin təşkilində istifadə olunan forma, üsul və texnikalardan və fəaliyyətin planlaşdırılmasından bəhs olunacaq, şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi növlərindən və qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanması üsulları, səmərəli öyrətmə və öyrənmə mühiti haqqında tövsiyələr veriləcəkdir.
Kursun məqsədləri	Kursun məqsədi tələbələrdə, ümumtəhsil məktəblərində tədris edilən Azərbaycan dili fənninin məzmunu, dərsin tədrisinə qoyulan tələbləri, ümumi təhsil proqramları (kurikulum) çərçivəsində gözlənilən təlim nəticələrini əldə etməyin yollarını düzgün müəyyənləşdirmək, eyni zamanda aşağıda qeyd olunan məqsədləri əldə etməkdir. • ADT-nin şagirdlərin ünsiyyət imkanlarını genişləndirdiyini, onlarda nitq fəaliyyətinin növləri ilə yanaşı, *səmərəli ünsiyyət, dinləmə, düşünmə, öyrənmə* və *danışma, yazma, mühakiməetmə, problem həlletmə, təndiq, məntiqi və yaradıcı düşünmə* bacarıqlarının formalaşdırmağın metod və texnikalarını göstərmək və gələcək müəllimləri şagirdlərdə oxu, dinləmə, anlama bacarıqlarını, dinləmə və nitq mədəniyyətini formalaşdırılması üsul və texnikaları ilə tanış etmək, onlarda ünsiyyət qurma, təhlil etmə, sintez etmə, dəyərləndirmə və mühakimə etmə kimi yüksək idraki bacarıqları formalaşdırmağı təmin etməkdir.
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	1. Tələbələrin kursun sonunda aşağıdakı ümumpeşə kompetyensiyalarının inkişaf etdirməsi nəzərdə tutulur: • tənqidi şəkildə yanaşma; • yaradıcı şəkildə düşünmə; • pozitiv ünsiyyət yaratmaq; • problem həll etmə; • araşdırma; • qərar vermə; • informasiya vasitələrindən istifadə etmək; • təşəbbüskarlıq. **2.** Tələbələr bu kursun sonunda aşağıdakı bilik və bacarıqları nümayiş etdirəcəklər: 2.1. ADT metodikasında müasir yanaşmaları və prinsipləri izah edir. 2.2. ADT-nin məzmunu anlayır və şərh edir. 2.3. ADT-nin nəzərdə tutulan təlim nəticələrini və formalaşdırılacaq bacarıqları şərh edir. 2.4. Dinləyib anlama və danışma məzmun xəttində nəzərdə tutulan bacarıqları şərh edir və bu bacarıqları formalaşdıracaq təlim metodları və texnikalarını müəyyənləşdirir. 2.5. Oxu məzmun xətti üzrə şagirdlərdə formalaşdıracaq bacarıqları şərh edir və bu bacarıqları formalaşdıracaq təlim metodları və texnikaları müəyyənləşdirir. 2.6. Şagirdlərdə yazı bacarığının formalaşdırılması üsul və texnikalarını müəyyənləşdirir. 2.7. Dil qaydalarının tədrisi metod və texnikasını təsvir edir. 2.8. Azərbaycan dili dərsinin perspektiv və carı planlaşdırmasının əsas prinsiplərini bilir və planlaşdırmaya dair nümunələr hazırlayır. 2.9. Azərbaycan dili dərsləri üçün standart əsaslı təlim məqsədləri müəyyən edir.

	2.10. Dərsliklərlə yanaşı, əlavə resurslardan istifadə edərək təlim məqsədlərini reallaşdıran fəaliyyət nümunələri hazırlayır. 2.11. Nəzərdə tutulan təlim nəticələrinin ölçülməsinə yönəlik məqsədəuyğun, etibarlı qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanması prinsiplərini bilir və qiymətləndirmə üsul və vasitələri hazırlayır.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Fəallığa görə veriləcək bal tələbənin müzakirələrdə bütün semestr boyu davamlı iştirakına, dərslərdə və təcrübəçi tələbənin keçdiyi açıq dərslərdə göstərdiyi fəallığa, semestr ərzində fəallığına, yeni və əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa görə verilir. Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərsdə ardıcıl iştirakı və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınır. **Üzrsüz buraxılan 1 dərs üçün 1 (bir) bal çıxılır.** Fənnin tədrisi zamanı verilən ballara aydınlıq gətirsək; **Aralıq imtahanı – 30 (**imtahanda tələbələrin biliyi test tapşırıqları vasitəsilə yoxlanılır.) **Fəallıq - 5 (**Fəallığa görə veriləcək bal tələbənin davamlı şəkildə müzakirələrdə iştirakına, dərslərdə və təcrübəçi tələbənin keçdiyi açıq dərslərdə göstərdiyi fəallığa, semestr boyu fəallığına, yeni və əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa görə verilir.) **Final imtahanı - 40** (imtahanda həm klassik suallar, həm də test tapşırıqları verilir) **Digər (davamiyyət) - 5** (Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərsdə ardıcıl iştirakı və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzrsüz buraxılan 1 dərs üçün 1 (bir) bal çıxılacaq) **Tapşırıqlar** Açıq dərs layihəsi **Qeyd: Tələbələr fərdi şəkildə icmal yazaraq açıq dərs hazırlayır və dərs müddətində ayrılmış vaxtda canlı olaraq təqdim edirlər.** **Tələblər:** **1.** İcmal əsasında hazırlanmalı; **2.** Təlim texnologiya və üsullarının tətbiqinə çalışılmalı; **3.** Müəllim görkəm və geyiminə əməl etməli; **4.** Müəyyən edilmiş dərs müddətinə əməl etməli; **5.** Akademik nitq və davranışa diqqət edilməli; **6.** "Şagirdlərlə" mübahisə yaradacaq məqamlardan qaçınmalı. Video dərs layihəsi **Tələbələr müəllimlə razılaşdırılmış mövzu üzrə video dərs hazırlayırlar. Dərslərə qoyulan tələblər:** 1. 5-8 dəqiqə olmalı; 2. Səs və görüntü effektli olmalı; 3. Elmi səhvlərə yol verilməməli; 4. Dərsin mövzusunu tam şəkildə əhatə etməli; 5. Orfoqrafik səhvlərə yol verilməməli.

	İmtahan haqqında: 1. İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən əlavə mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. 3. Aralıq və Final imtahanlarının hər ikisində suallar test və ya klassik ola bilər.

Cədvəl

Həf-tə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1	21.09.2024 21.09.2024	Azərbaycan dilinin tədrisi metodikasında müasir yanaşmalar və prinsiplər. Fənnin əhəmiyyəti, məqsəd və vəzifələri. AD-nin digər fənlərlə əlaqəsi, digər fənlərin öyrənilməsindəki yeri, fənlərarası və fəndaxili inteqrasiya anlayışı	2010, s. 57-65 Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili (təlim Azərbaycan dilində olan məktəblər üçün) fənni kurikulumu (V-XI siniflər) PPT təqdimatlar
2	28.09.2024 28.09.2024	Azərbaycan dili təliminin məzmunu (dinləyib –anlama və danışma, oxu, yazı, dil qaydaları) və nəzərdə tutulan təlim nəticələrinin təhlili ***Qrup işi*** *(Azərbaycan dili fənni üzrə ümumi təlim nəticələri, məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri, siniflər üzrə təlim nəticələrinin müqayisəli təhlili)*	2010, s. 65-68 2014, 3 bölmə, s.26-37 Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) "Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə", təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar
3	05.10.2024 05.10.2024	Dinləyib –anlama və danışma məzmun xəttinin tədrisi metodikası (dinləmə-izləmə, dinləmə- anlama, dinləmə-danışma, effektiv dinləməyə mane olan səbəblər, dinləmə növləri) Dinləyib –anlama və danışma məzmun xətti vasitəsilə şagirdlərdə formalaşdırılması nəzərdə tutulan bacarıqlar, Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumunda dinləyib anlama və danışma məzmun xətti üzrə nəzərdə tutulan təlim nəticələri, əsas və alt-standartların taksonomik təhlili, təlim məqsədlərinin təyin edilməsində nəzərə alınacaq əsas prinsiplər. ***Qrup işi (***Ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənn kurikulumunda dinləyib –anlama və danışma məzmun xətti üzrə nəzərdə tutulan təlim nəticələrinə yönəlik təlim məqsədlərinin təyini)	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) "Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə", təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar http://www.e-derslik.edu.az/site/index.php
4	12.10.2024 12.10.2024	Dinləyib –anlama və danışma məzmun xəttinin tədrisində istifadə edilən metodlar və fəaliyyət nümunələri	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün

		Dinləyib –anlama və danışma məzmun xətti üzrə əldə ediləcək təlim məqsədlərinə yönəlik qiymətləndirilmə vasitələrinin hazırlanması	Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) 2010, s. 181-199 “Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə”, təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 Qrupişləri PPT təqdimatlar Azərbaycan dili dərsliklər (5-8 siniflər)
5	19.10.2024 19.10.2024	Oxu məzmun xəttinin tədrisi metodikası, oxuma-anlama metodikası, müxtəlif oxu materiallarının istifadəsi (ədəbi, elmi-kütləvi vs.) Oxu texnikaları. Oxu məzmun xətti üzrə formalaşdırılacaq bacarıqlar, təlim məqsədlərinin təyini, fəaliyyət nümunələrinin təhlili. Sinifdən xaric oxunun təşkili və qiymətləndirilməsi prinsipləri Oxu bacarığını qiymətləndirmə vasitələrinə aid nümunələrin təhlili Oxu bacarığını formalaşdıran dərs nümunələrinin hazırlanması	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) “Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə”, təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar http://www.e-derslik.edu.az/site/index.php 2010, s.116-152 Azərbaycan dili dərsliklər (5-8 siniflər)
6	26. 10.2024 26.10.2024	Yazının tədrisi metodikası, yazı tədrisisnin məqsədləri, yazı vasitəsilə qazandırılacaq bacarıqlar, Yazı məzmun xətti üzrə təyin edilmiş təlim nəticələri, standartların təhlili, təlim məqsədlərinin təyini, yazının tədrisində müəllimin vəzifələri, şagirdlərin leksik fondunun zənginləşdirilməsi, lüğətlərlə iş və kəlimə xəzinəsinə təsir edən amillər vs. Sinifiçi və sinifdən xaric yazıların tədrisi metodikası, yazı növlərinin tədrisi, yazı texnikaları	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) “Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə”, təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar http://www.e-derslik.edu.az/site/index.php
7	02.11.2024 02.11.2024	**Aralıq imtahanı**	
8	09.11.2024 09.11.2024	Yazı məzmun xətti üzrə fəaliyyətlərin və tapşırıqlarının hazırlanmsı və yoxlanılması prinsipləri Yazının tədrisində qarşılaşılacaq problemlər	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) “Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi

			üzrə”, təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar http://www.e-derslik.edu.az/site/index.php 2010, s.203-276
9	16.11.2024 16.11.2024	Dil qaydalarının tədrisi metodikası. Ümumtəhsil proqramları (Azərbaycan dili fənn kurikulumları) çərçivəsində əhatə olunan dil qaydaları mövzularının siniflər üzrə təhlili	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) “Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə”, təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar http://www.e-derslik.edu.az/site/index.php Azırbaycan dili 5-8-ci siniflər dərslik
10	23.11.2024 23.11.2024	Fonetikanın tədrisi metodikası, fonetika təlimində istifadə edilən metod və texnikalar. Fonetika bölməsinə aid fəaliyyət nümunələrin və qiymətləndirmə vasitələrinə aid nümunələrin təhlili və qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanması	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) “Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə”, təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar http://www.e-derslik.edu.az/site/index.php
11	30.11.2024 30.11.2024	Leksikologiyanın tədrisi metodikası, fəaliyyət nümunələri və qiymətləndirmə vasitələrinin təhlili və hazırlanması prinsipləri	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) “Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə”, təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar http://www.ederslik.edu.az/site/index.php Qrup işləri
12	07.12.2024 07.12.2024	Morfologiyanın tədrisi metodikası, morfologiya təlimində istifadə edilən metod və texnikalar. Fonetika bölməsinə aid fəaliyyət nümunələrin və qiymətləndirmə vasitələrinə aid nümunələrin təhlili və qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanması	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) “Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi

			üzrə”, təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar http://www.ederslik.edu.az/site/index.php Qrup işləri Fəaliyyət və qiymətləndirmə nümunələri
13	14.12.2024 14.12.2024	Sintaksisin tədrisi metodikası. Sintaksis təlimində istifadə edilən metod və texnikalar. Sintaksis bölməsinə aid fəaliyyət nümunələrinən və qiymətləndirmə vasitələrinə aid nümunələrin təhlili və qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanması	Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili fənni kurikulumu (V-XI siniflər) “Orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarinin tətbiqi üzrə”, təlim vəsaiti (2-ci nəşr), Xəzər Universiteti- 2013 PPT təqdimatlar http://www.ederslik.edu.az/site/index.php Qrup işləri Fəaliyyət və qiymətləndirmə nümunələri
14	21.12.2024 21.12.2024	Müəllimin təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması	PPT təqdimatlar
15	28.12.2024 28.12.2024	Azərbaycan dili dərslərində üslubiyyat üzrə işlərin təşkili metodikası	2010, s. 57-65 Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün Azərbaycan dili (təlim Azərbaycan dilində olan məktəblər üçün) fənni kurikulumu (V-XI siniflər) PPT təqdimatlar
16	30.12.2024 30.12.2024	Mətnlərin sinkretik təhlili metodikası	PPT təqdimatlar
		Final	